

UUED POSTMARGID

EUROPA '99. Tolkuse raba

Väljaandmise aeg: 27. aprill 1999
Kunstnik: Jaan Saar
Foto autor: Mati Kose
Nominaal: 5 kr 50 s
Perforatsioon: 14:13¾
Poogen: 50 marki (5x10)
Trükikoja AS Vaba Maa ofsettrükk
Trükiarv: 385 100
Tellimuse number: 166-04-1999
FDC number: 1999-5

100 krooni

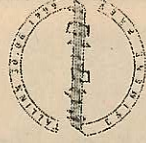
Väljaandmise aeg: 18. juuni 1999
Kunstnik: Jaan Saar
Nominaal: 100 kr
Perforatsioon: 14:13¾
Poogen: 20 marki (5x4)
Trükikoja AS Vaba Maa ofsettrükk
Trükiarv: 51 800
Tellimuse number: 169-04-1999
FDC number: 1999-8

Eesti Pank 80

Väljaandmise aeg: 3. mai 1999
Kunstnik: Vello Lillemets
Nominaal: 5 kr
Perforatsioon: 14:13¾
Poogen: 50 marki (5x10)
Trükikoja AS Vaba Maa ofsettrükk
Trükiarv: 519 750
Tellimuse number: 167-02-1999
FDC number: 1999-6

Eesti hümn

Väljaandmise aeg: 30. juuni 1999
Kunstnik: Jaan Saar
Nominaal: 3 kr 60 s
Perforatsioon: 14:13¾
Poogen: 25 marki kupongiga (5x5)
Trükikoja AS Vaba Maa ofsettrükk
Trükiarv: (700 000)
Tellimuse number: 170-06-1999
FDC number: 1999-9
Margita postkaardi number: 19

Olustvere mõis

Väljaandmise aeg: 1. juuni 1999
Kunstnik: Jaan Saar
Nominaal: 3 kr 60 s
Perforatsioon: 14:13¾
Poogen: 50 marki (5x10)
Trükikoja AS Vaba Maa ofsettrükk
Trükiarv: (600 000)
Tellimuse number: 168-05-1999
FDC number: 1999-7

Suur Munamägi

Väljaandmise aeg: 17. juuli 1999
Kunstnik: Jaan Saar
Foto autor: Mati Kose
Nominaal: 5 kr 20 s
Perforatsioon: 14:13¾
Poogen: 50 marki (5x10)
Trükikoja AS Vaba Maa ofsettrükk
Trükiarv: (500 000)
Tellimuse number: 171-06-1999
FD postkaardi number: 1999-3

TÄNA LEHES

- TÄNA LEHES
- UUED POSTMARGID
- UUED ERI-, KÕRVAL- JA KOHATEMPLID
- TOIMETAJA VEERG
- NÄITUSED
- TÄIENDUSI RIHA POSTIAJALOOLE
- EESTI POSTI LILLA 3.30 KR VAPIMARGI HAMMASTUSED
- TEEMA ARENDUS JA ESITLUS
- AHVENAMAAL 3 UUT NAVIRE-TEMPLIT
- POSTI POOLT KASUTATUD (?) REKLAAMKLEEBIS
- OKUPATSIOONIAJA TEMPLEID
- SPORDIFÖDERAT-SIOONIDE MÄRKE
- MÜNDIMAAAILM
- METALLITÖÖLISTE MAKSUMARK
- POSTIMUUSEUMI VARAD TAGASI!
- KA PREEMIAATÄHEL VARIANDID
- KAS ON NÜÜD KÕIK?
- POSTKAARDINÄITUS MEREMUUSEUMIS
- FILATEELIASÜGIS 99
- HUVITAVAID POSTKAARTE
- TUTVUSTAME KIRJANDUST

10 aastat Balti ketti

TALLINN 23.08.1999
1999-1999
BALTIKETTI
ESIMENE PÄEV

Väljaandmise aeg: 23. august 1999
Kunstnik: Vello Lillemets
Nominaal: 3 kr 60 s
Perforatsioon: 13¼:14
Poogen: 50 marki (10x5)
Trükikoja AS Vaba Maa offsettrükk
Trükiarv: (600 000)
Tellimuse number: 172-07-1999
FDC number: 1999-10

Väljaandmise aeg: 23. august 1999
Kunstnikud: Plokk, Eesti mark: Vello Lillemets
Läti mark: Arta Ozola Jaunaraja
Leedu mark: V. Skabeikene
Nominaal: 3x5 kr 50 s
Perforatsioon: 12½:12¼
Ploki mõõtmed: 110x72 mm
Trükk: offset
Trükikoda: Joh. Enchede (Haarlem, Holland)
Trükiarv: 100 000
Tellimuse number: 173-07-1999
FDC number: 1999-11

Soome Bibliofiilide Selts 40 aastane

Selts asutati 10.04.1958. Helsingi Ülikooli raamatukogu kohvikus. Liikmete arv esimese tegevusaasta lõpus oli 30. Praegu on see 2000 mail. Varem juba 25 aastat ilmunud ajakiri "Bibliophilos" siirdus 1967. aastal Bibliofiilide Seltsi omandusse.

Ise olen huviga Bibliophilost lugenud alates 1992. aastast, leides sealt kohe haarava H. Reenpää "Opas fennica kirjallisuuteen" järgneva sari-artikli, mille esimese ilmunisaasta osadest tunnen puudust senini.

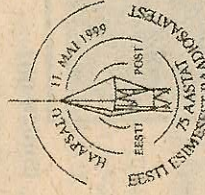
Mul on olnud õnne juba neljandast eluaastast alates saada osa raamatute võlumaailmast ja igast Bibliophilose numbrist olen leidnud midagi "hingele".

Jaan Otsason

UUED ERI-, KÕRVAL- JA KOHATEMPLID

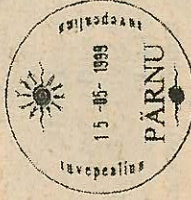
Kujundaja Maire Paavo

Kujundaja Vello Lillemets

Kujundaja Maire Paavo

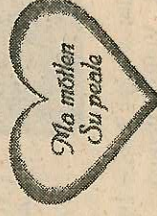

Kujundaja Ly Gräss

Kujundaja Vello Paluoja

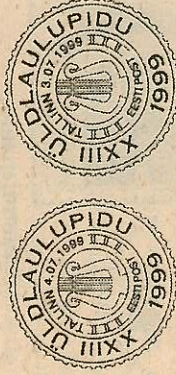
Kõrvaltemplid

Oli 4 analoogset eri kuupäevaga templit 3.-6. 06
Kujundaja Vello Lillemets.

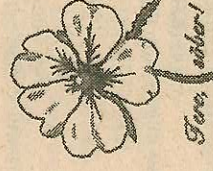
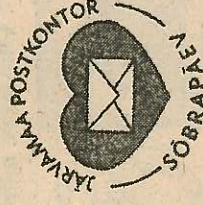
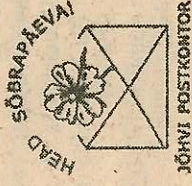
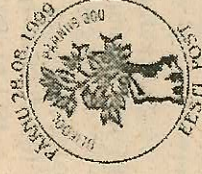
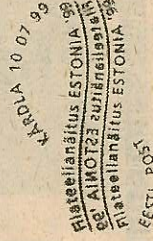
Kujundaja Vello Lillemets

Kujundaja Maire Paavo

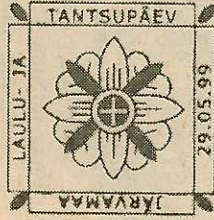

Kujundaja Vello Lillemets

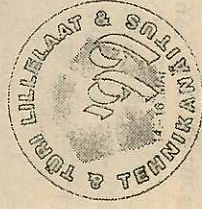

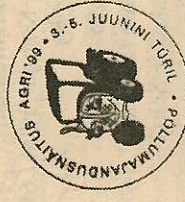
Kujundaja Helle Hürenen

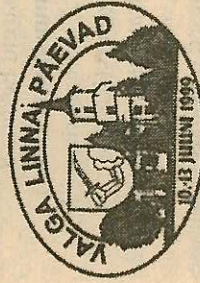
Kujundaja Triin Prints

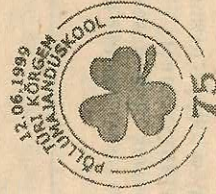
Kujundaja Urmas Širp

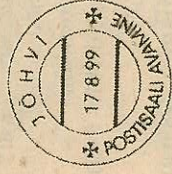
Kujundaja Urmas Širp

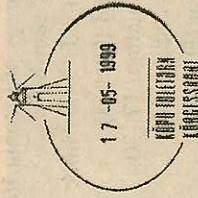
Kujundaja Raivo Bershin

Kujundaja Helle Hürenen

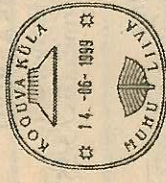
Kohaltempid

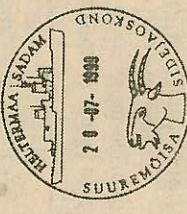
Kujundaja Vello Lillemets

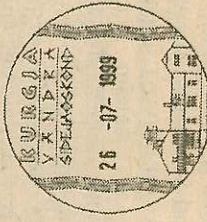
Kujundaja Vello Lillemets

Kujundaja Riho Luuse

Kujundaja Riho Luuse

Kujundaja Riho Luuse

Toimetaja veerg

Kõigile lugejaile

Kallid Hiiu Koguja lugejad. Imepäraselt kiiresti on möödunud aastad sellest ajast, kui tollasest Glavlitist sain kätte loa, et hakata Hiiumaal välja andma ajalehte kollektisistide e. eestipärase-malt kogujate jaoks. Kunagi algusaastail poetasin lubaduse, et püüan lehte elus hoida 10 aastat. Ega see lehe kokkuseadmine nii väga kerge ei olegi. Liititi veel tänapäeval, kui peaks olema oma arvuti, kuid seda pole ja peab käima "külakorda", et kusagil oma tekst sisse lüüa. Nüüd hakkab see lubatud kümme aastat täis saama.

Väljaandja (toimetajaga ühes isikus) läheneb 70-le ja kahtleb päris tõsiselt kas jätkata veel järgmisel aastal.

Toeks on olnud küll mitmeid häid abimehi väljastpoolt toimetust, samuti paljude (eriti välis-) lugejate soojad sõnad, tänu millele leht on siiani pidevalt ilmunud. Nüüd hakkab aga toimetaja väsimä. Ja väljaandja jõud ei hakka talle peale.

Lõplik otsus tuleb muidugi alles aasta lõpul. Seni ma aga järgmise aasta peale tellimusi vastu ei võta ja soovitan lugejatel tasapisi ennast harjutada mõitega, et Hiiu Koguja Uuest Aastast enam ei jätka.

On võimalik, et tulevikus, kui ka pensionäri lauale jõuab korralikult töötav arvuti, näeb paar korda aastas ilmavalgust HK nimeline almanahh. Elame, näeme.

Toimetaja-väljaandja

TEIE SIHTNUMBER
on 22473
Palun teatage see ka oma kirjasaatjatele.

Eesti Post on hakanud kasutama uute sihtnumbrite tutvustamiseks lisatemplit, mille Läänemaa Postkontori poolt kasutatav variant on näha ülalpool.

Kärdla Postkontorisse saabus tempel 18.05.1999.

NÄITUSED

ESTONIA 99 10.-11. juulil Hiiumaal Kärdlas

Järjekordne ESTONIA näitus oli traditsiooniliselt Eestimaa filatelia-suve suurimaks ürituseks. Enne järgmise aasta juubelit (10.a.) oli läbiviimispaigaks valitud väikseim maakond – Hiiumaa, kes senistel hinnangutel sai ka esialgsetele hirmudele vaatamata oma ülesannetega vähemalt rahuldavalt hakkama. Hiiumaa – see tähendab konkreetsel juhul Hiiumaa Kogujate Seltsi.

Tore, et tänu Estoniale oli ka Kärkla linna juhtkonnal võimalus veenduda, et filatelia võib arvukalt tõsimeelset ja auväärset inimesi huvitada ja isegi kaugemale saarele kokku tuua.

Näituse tulemused on allpool ära toodud, siin tahaksin aga eraldi esile tuua kahte näitusekogu. Kõigepealt Seppo Arvelini (Soome) "Eesti ajalugu". Seitsmel raamil oli tihe ja üksikasjalikult läbimõeldud kompositsioon, mis kajastas paremat ajalootundmist, kui see enamusele eestlastest endist omane on. Ideaalne õppematerjal temaatilise filatelia teadmiste omandamiseks. See kuldmedal oli täiesti teenitud!

Ka teine kogu, mis üllatas oma põhjalikkuse ja täielikkusega, oli Soomest. See oli Aulis Liljeroosi "Eesti 1991-1993 a. tervikasjad" 6 raamil. Kuigi materjal on veel väga noor, üllatas kogu täielikkus tõenäoliselt ka züriid, kes hindas seda suure hõbemedaliga. Filatelistikult oli näitus sisukas ja huvitav, ja nagu tavaline suurnäitusel – aeg jäi napiks, et kõigi kogudega põhjalikult tutvuda. Korraldajad said väärtustlikke kogemusi ja kinnitust faktile – Hiiumaa kogujatele on hädasti vaja vähemalt 100-raamilist standiparki. Potentsiaal selle kasutamiseks on olemas.

J.O.

Austraalia maailmanäitus

peeti 19.-24. märtsini 1999. Melbourneis. Näitus oli korraldatud väga suurejooneliselt ja Soome ühe kogunuma filatelisi arvates üks paremaid, mida ta kunagi on näinud. Kõik näituse korralduskulud kandis Austraalia Post.

Soomest oli näitusel mitmeid esinejaid, kelle tulemused olid head: Jacobus Sundman – suur kuld eraposti eest.

Björn-Eric Saarinen – kuld Vene tempelmärkide ja Jussi Tuori Taani eest.

Kari Rahiala sai suure vermeili

Tulemused

Väljapanija (riik või linn), eksponeeritud nimetus, stendide arv / punkte / auhind

Eesti Postimuuseum

Eesti postmargid 1918-1940 / 6

ZÜRIIKLASS

Kaarlo Hirvikoski (Soome)

Eesti 1940-1946 / 7

POSTIAJALUGU

Rudolf Hämar (Ameerika)

Ühendriigid

Uus Eesti filatelia ärkamisaeg: jõulud 1988 - 20. aug. 1991 / 4/63 / hõbetatud pronks

Aulis Liljeroos (Soome)

Postal Stationery of Estonia 1991-1993 / 6/71 / suur hõbe

Tartu perforibad / 5/66 / hõbe

Ants Linnard (Otepää)

Revali posti ajalugu 17.-20. sajandil / 11 / 88 / kuld

Jaan Otsason (Hiiumaa)

Lehekülgi Riia postiajalooost / 2/60 / hõbetatud pronks

Soome teabetemplid / 6/67 / hõbe

Avo Raid (Otepää)

Vene armee motoriseeritud väeosade post I maailmasõjas 1914-1918 / 5/81 / suur kullatud hõbe

Jaan Roots (Norra)

Registri post Eestis 1918-1941 / 6/79 / kullatud hõbe

MAKSIMUMKAARDID

Tõnis Kiisk (Pärnumaa)

Lääne kunst Ermitaažis / 5/55 / pronks

TEMAATIKA

Seppo Arvelin (Soome)

Viron historia / 7/86 / kuld

Rudolf Hämar (Ameerika)

Ühendriigid

Parliament Hill Balti Õhtud Ottawas, Kanadas / 2/40 / hõbenõel

Urmas Luuk (Kärkla)

Hiiumaa linde / 1/67 / hõbe

Rain Viigipuu (Kärkla)

Laevalline Läänemerele - viimased 3 aastakümnet / 3/65 / hõbe

Kuulo Vimmersaare (Tallinn)

Suvised jõulud / 2/40 / hõbenõel

KIRJANDUS

Pekka Erelt (Tallinn)

Eesti Filatelid nr. 37/76 / kullatud hõbe

Ants Kulo (Tallinn)

Revenue Stamps and Revenue Stamped Papers in Estonia / 81 / suur kullatud hõbe

Ülo Laul (Tartu)

Eesti teema postkaardid. NL tervikasjad 1955-1990; Meeneviidad, margivihikud, pääsmes, ilumargid / 60 / hõbetatud pronks

Jaan Otsason (Hiiumaa)

Ajaleht "Hiiumaa Kogu" 1998 / 61 / hõbetatud pronks

VABAKLASS

Esko Jormonen (Soome)

Eesti Muinsuskaitse Seltsi väljaanded / 7

Ants Kulo (Tallinn)

Heategevus-, maksu- ja reklaammargid Eestis / 8

Aadu Tammsaar (Tallinn)

"TAMFIL" in memoriam / 1

Elmo Viigipuu (Kärkla)

Hiiumaa frankotembeldused 1992-1993 / 1

Tulemused on väljas ka näituse veebilehel:

<http://www.hiiumaa.ee/filateelia/est/>

eksp.html

Ahvamaa kavatseb

järgmisel aastal jälle korraldada suurema filateliaanäituse. Eelmise suurem – Mare Balticum 1995. aastal toimus suure eduga.

"Alex 2000" korraldatakse 25.-27. 8. 2000. Maarianhaminas asuvas Baltic-hallis. Esialgsete teadete kohaselt osalevad ürituses 5-6 postivalitsust ja 4-5 suurt postmargiäri ning sadakond osavõtjat Rootsi ja Soomest. Kas näitusele lubatakse ka mõni eestlane, selle kohta pole praegu veel mingisuguseid andmeid.

-n-n

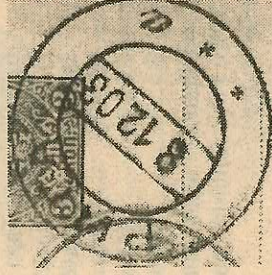
TÄIENDUSI RIIA POSTIAJALOOLE

Tsaarivalitsuse perioodil olid eestlastel väga tihedad sidemed tolleaegse Liivimaa keskuse Riiga. Need kajastusid ka tollaste postilähetustes. Riia postiajaloo kohta on ilmunud V. Marcilgeri mahukas spetsiaalväljaanne "Riga. Die Postgeschichte bis 1919." Käsi- ja raamatu 2. väljaanne (ilmunud 1987. aastal) ongi olnud sinise uurimistöövõrdlusaluseks.

Käesolevas artiklis on vaatluse all Riia vene standardtempleite tüüp III – nn. sildtemplid.

Kokku on käsiraamatus erinevaid peapostkontori sildtempleid loetletud 49. Templivariantide määramise aluseks on võetud 4 mõõtu: välimise (D) ja sisemise (d) ringi läbimõõdud, nimetuse "Riga" suurim pikkus (A) ja silla talade vahe (b). Liigituse üldaluseks on templi tunnustäht (vene tähestiku järjekorras) ja vajadusel täiendava tunnusega ka kõrvalolevad ornamendid.

Tähestiku 1. täht "a". Käsi- ja raamatus on toodud viis erinevat templivarianti. Tartusse 8.12.03. saadetud tervikpostkaardil on seni tundmatu variant:

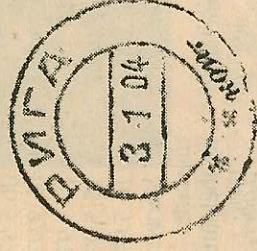
PTC 301.6. D=28,5, d=18, A=17, b=6.

Tähestiku 2. täht "b" PTC.302. Käsiraamatus on fikseeritud vaid üks variant 302.1. kasutusajaga 1913-1920. Käsiraamatus toodud arvandmed ja templi koopia ei sobi aga omavahel kokku. Ilmselt on tegu kahe erineva templiga. Sellele vihjab ka sealjuures olev märkus "Auch mit dicken Brückenbalken" (ka laiade sillataladega). Õiged andmed käsiraamatu pildi järgi on:

PTC 302.1. D=29, d=16, A=23, b=9,5. Tähtede kõrgus B=4mm

Sama tunnustähga "b" (olid kasutusel rahakaartide osakonnas) on olemas veel kolm erinevat templivarianti.

PTC 302.2 D=28, d=10, A=18, b=6.

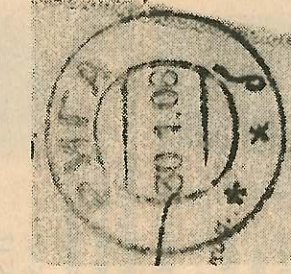
Riias posti pandud kohaliku postkaardi kustutustemplil on 29.10.1911.

Käsiraamatus on märges: "Sisering koosneb neljast eraldi ringiosast. Kuupäevasild puudub."

Pildilt näeme, et 1911. aastal on veel säilinud kummagi sillatala üks ots. Tala hävinud teine ots on kaasa võtnud osa siseringist. (b=9).

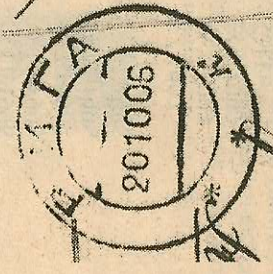
Sama tähe alla lisandub ka neljas variant:

PTC 311.4. D=28, d=19, A=21, b=9.

Rahakaardi äraarebitav kupong on pärit 3.01.1904.a.

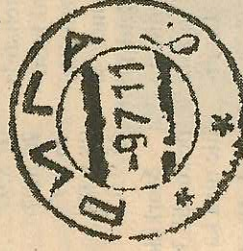
PTC 302.3. D=29, d=17, A=18, b=10.

Rahakaardi äraarebitav kupong on pärit 30.01.1906.

Riia saabumistempli kuupäev on 20.10.1906.

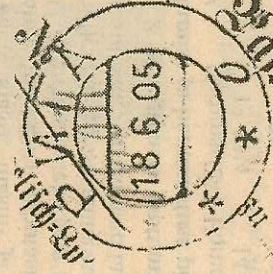
PTC 302.4. D=28, d=16,5, A=24, b=9. Tähtede kõrgus B=3 mm.

Tähestiku 15. täht "o". Registreeritud on 2 templivarianti.

Riias Kuressaarde kulgenud ametikirjal on sama tunnustähga mõlemast erinev tempel kuupäevaga 18.06.05.

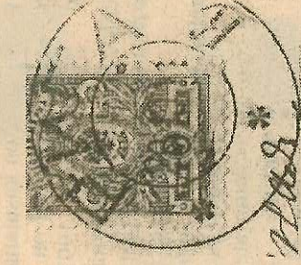
PTC 315.3. D=29, d=17,5, A=19,5, b=9.

Rahakaardi äraarebitaval kupongil on tempel kuupäevaga 9.07.1911.

Tähestiku 11. täht "k" PTC 311. Siin pakub käsiraamat kolme erinevat varianti.

PTC 311.3. Kasutusajaks on märgitud 1914.-1918.

PTC 315.3. andmetes on ilmne trükiviga A=25, mitte 15 mm.

Arvestades seda laia kaastööliste ringi nii välismaal, kui Lätis, kelle materjalid olid aluseks käsiraamatu koostamisel, võib karta, et lisandunud templitüübid on Riia postitemplite seas haruldusteks.

Jaan Otsason

Eesti Posti lilla 3,30 kr vapimargi hammastused

1. Üldist

Eesti Muinsuskaitse Seltsi poolt 1998 aastal avaldatud kataloogi "Eesti Vabariigi Postmargid" järgi lillal/pruunikas-lillal 3,30 kr vapimargil (tellimisnumber 122-11-1996) on hammastus 14:14¹/₄. Postmark ilmus 2. 12. 1996. AS Vaba Maa on seda trükinud 5 000 000 tükki.

AS Vaba Maa on Eesti Postmargile kätte toimetanud nimetatud marke kümnes partiis. Saadetiste aeg ja trükiarvud esinevad tabelis 1.

Tabel 1. Vapimargi 3,30 kr/122-11-1996 saadetised

Eesti Postmargile	
Sissetuleku kuupäev	Kogus tuh. tk
27.11.1996	500,0
28.11.1996	180,0
29.11.1996	340,0
3.12.1996	420,0
20.12.1996	110,0
23.12.1996	740,0
8.1.1997	590,0
9.1.1997	130,0
16.1.1997	130,0
28.1.1997	1 689,4
Kokku	4 829,4

Tartus on marke tulnud müügile 14 partiid ajavahemikus 17.12.1996 - 22.10.1998. Eesti Postmark pole avaldanud hammastuste erinevusi.

2. Hammastused 13 : 13¹/₄ ja 14 : 14¹/₄

Aivar Kuuskvere Elvast teatas detsembris 1998, et 3,30 kr lilladest vapimarkidest on leitud ka teine hammastus. Marke on niisiis kahe hammastusega.

Ostin Tallinnas Vilde teel asuvas koolis filatelistide kokkutulekul 17. jaanuaril 1999 eespool mainitud kasutatud vapimärke 1700 tükki. Vaatasin margipartii läbi ning jaotasin selle hammastuse, markide seisundi ja tembeldamise põhjal 8 klassi. Hammastust leidsin 13:13¹/₄ ja 14:14¹/₄. Markide seisundi järgi rühmitasin terved ja rikutud margid. Tembeldamise põhjal liigitasin margid kahte klassi: masin- ja ümartempliga. Ümartembeldatud markidest lahutasin eraldi hästitembeldatud. Hästitembeldatuteks loen sel juhul ümartempliga marke, millel on selgesti nähtavad paikkond ja kuupäev. Uurimistuleksid on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. Margipartii jaotumine seisundi, tembeldamise ja hammastuse põhjal

Seisund/ Templ	Hammastus I Hammastus II		Kokku	%
	13:13 ¹ / ₄	14:14 ¹ / ₄		
Rikutud	35	58	93	37,6
Masintempliga	205	559	764	26,8
Ümartempliga	211	569	780	27,1
Hästitembeldatud	19	53	72	26,4
Kokku	470	1239	1709	27,5

Hammastust I esines kogu partiis 470 tükki ehk 27,5 % kogu määrast (1709 tükki). Uuritud partiis oli rikutud marke palju, 5,4% kogu määrast.

Tabel 3. Hammastusega I 19 hästitembeldatud margi tembeldamisaeg ja -koht.

Aeg	Koht	Koht
05.4.97	Kose	Tartu
17.04.97	Tallinn	Tartu
28.4.97	Võru	Tallinn
29.4.97	Tallinn	Tallinn
02.5.97	Tallinn	Narva-Jõesuu

06.5.97	Tartu	26.5.97	Tallinn
06.5.97	Tallinn	29.5.97	Saku
12.5.97	Tallinn	27.6.97	Tartu
15.5.97	Tartu	29.3.98	Tallinn
16.5.97	Tallinn		

Varasem tembeldamine margil on 05.4.97. Rikutud markide hulgast leiti veelgi varem ehk 06.3.97 tembeldatud mark.

Tabel 4. Hammastusega I esinevate rikutud markide tembeldamisaegu ja -kohti.

Tembeldamisaeg		Tembeldamiskoht	
6.3.97		Pärnu	
10.5.97		Nõo	
13.5.97		Türi	
21.5.97		Tallinn	
26.5.97		Narva-Jõesuu	

Tabelites 3. ja 4. esinevatest 24 margist on 1 tembeldatud märtsis, 4 aprillis, 17 maikuu ja 1 juunis aastal 1997 ning 1 märtsis aastal 1998.

3. Muud tähelepanekuid hammastusest 13:13¹/₄

Marke on olnud müügil vähemalt 28. veebruaril 1997. aastal Tallinna Peapostikontori filateliaosa-konnas, sest et minul on 5 sellel päeval tembeldatud marki. Postis kulgenud ümbrikel on minu kogus kõne all olevaid marke 14 tükki.

Tabel 5. Postisaadetistel esinevate markide kasutamisaeg ja -kohad.

Kasutusaeg	Koht	Kasutusaeg	Koht
31.5.97	Kuressaare	1.10.97	Tallinn 3
22.7.97	Narva 3	6.10.97	Tapa
07.8.97	Haabneeme	8.12.97	Kaagvere
20.8.97	Põlva-1	10.12.97	Imavere
06.9.97	Tallinn 36	09.1.98	Põlva
08.9.97	Tallinn 35	13.3.98	Käravete
25.9.97	Tapa	8.5.98	Kernu

Markide kasutusaegad vahelduvad üsna ühtlaselt perioodil 31.5.1997 - 8.5.1998. Päris ühtlaselt jaotuvad üle maa ka markide kasutuskohad.

4. Järeldused

AS Vaba Maa on valmistanud margid ajavahemikus 27.11.1996 - 28.1.1998. Need on toimetatud Eesti Postmargile 10 eri partiis. Kuna AS Vaba Maa on üks hammastusmasin, on üks või mõned partiid hammastatud hammastusega I (13:13¹/₄).

Esimese päeva ümbrikel ei ole esinenud marke hammastusega I. Müügil marke hammastusega I on olnud Tallinna Peapostikontoris vähemalt 28.2.1997. Uuritud margipartiist leiti mark hammastusega I, mida on kasutatud 6.3.1997 Pärnus. Tõenäoliselt peamine osa nendest on tulnud müügile veebruari- ja maikuu vahel aastal 1997, sest et sellal kasutatud markidest on enamasti hästitembeldatud margid.

Tabelist 5. võib näha, et marke on kasutatud postisaadetistel järjepidevalt maikuust 1997 maikuuni 1998, nii et marke on olnud müügil suur hulk. Selle tõenduseks on margipartii hulgast leitud hammastusega I esinevate markide määr, mis on 27,5 % tervest partiist.

Eespool esitatu põhjal võib otsustada, et marke hammastusega 13:13¹/₄ on trükitud juba 1,3 miljonit.

Aulis Liljeroos Tampere 15.4.1999

TEEMA ARENDUS JA ESITLUS

"Teema arendus" ja "esitlus" on temaatiliste eksponaatide erinevad hindamiskriteeriumid, mis samas on teineteisega ka teataval määral seotud.

Tutvustan järgnevalt näitena sama materjali kahte erinevat kasutamise varianti.

Esimesel lehel võib ära tunda viis peamist viga, millest neli puudutavad nii "teema arendust" kui ka "esitlust".

1. Liiga palju teksti üheskoos.
2. Teksti asukoht pole vahetus seoses objektiga.
3. Objektide järjekord ei vasta nende käsitlemise järjekorrale tekstis.
4. Tekstis on fakte, mida ei ole filatelistlikult illustreeritud.
5. Üks markidest nõuab lähemat selgitust.

1. Tavaline viga, mitte ainult algajate juures on see, et tahetakse ennast "ühjaks kirjutada". Kui teksti hoolega lugeda, siis ilmneb, et ühteist võiks kärpida ilma, et seetõttu selgus kannataks. Mõtle sellele, et ei žürii ega publik jaksu uurida pikka kirjeldust. Võimalik, et vaid mõni Chopin'i või muusika koguja tunneks selle vastu huvi. On parem, kui ise valid, mida võiks välja jätta ning tulemuseks saad lühema teksti, mida ka loetakse. Mis kasu on pikast ja põhjalikust tekstist, mida keegi ei loe.

Reeglites seisab: Tekst, mis kirjeldab näidatud objekte peab olema korrektne, lühike ja seotud teemaga.

2. Teksti paigutamine lehe ülemisse või alumisse osasse (nagu näite esimesel lehel) on tavaline,

muuseas näiteks Saksamaal. Ometi on see sobimatu. Ka lühema teksti puhul, kui on näitelehel, peab pidevalt lugemise katkestama, et otsida kirjeldatud objekti. See segab ja tüütab väljapaneku jälgimist.

Reeglites seisab: Tekst tuleb paigutada nii lähedale objektile kui võimalik, et seos sellega oleks selge ja arusaadav.

3. Kui objektid on paigutatud teises järjekorras, kui neid käsitletakse tekstis, on segadus täielik. Näiteks Chopin'i sünnikohta - see on oluline - on märgitud teksti alguses aga seda tutvustav tempel on paigutatud lehe lõppu. Vastupidine on olukord Elsner'iga: mark lehe algul ja tekstis on temast jutt viimasena.

Reeglites seisab: ... et näidatud seostest aru saada on nõutav samal lehel asuvate objektide temaatiliselt õige asetus.

4. Asjaolu, et Chopin alustas klavermänguga 4-aastaselt ja tema esimene kompositsioon ilmus trükist, kui ta oli 7-aastane, on illustreeritud teise ja neljanda margiga. Adalbert Zywny'i tuleks aga tekstist välja jätta, kuna tema osa ei ole filatelistlikult illustreeritud.

Reeglites seisab: ... ära kasuta temaatilisi kirjeldusi, millel puudub või on vaid kaudne seos esitatud objektiga.

5. Viimane mark näitab Joseph Elsner'it, mis küll on kirjas ka margil. Kuna see on seal väiksel ja raskelt loetavalt, siis tuleks seda ka tekstis korrata.

Ülejäänud objektidel on selge ja loetav tekst ja need lisaselgitusi ei vaja.

Teisel lehel on sama materjal teistiti esitatuna.

1. Teksti on oluliselt kärbitud ja esitatakse kolmes erinevas kohas. Esimeses tekstilõigus võib ju ka nimetada Chopin'i vanemaid. Sellel puudub aga tähtsus esitletava teemaga seoses ning samuti pole võimalik seda ka filatelistlikult illustreerida.

2. Kõik tekstilõigud asuvad vastavate objektide juures.

3. Objektid on paigutatud temaatiliselt õiges järjekorras.

4. Kõik tekstis mainitud faktid on filatelistlikult illustreeritud.

5. Elsner'i portreega margi juures puudub lähem selgitus, kuna see oma paigutuse tõttu ei esita muud kui tema portreed.

Üks esimesel lehel asunud markidest on jäänud kasutamata, kuna see ei lisaks midagi uut ja on tarbetu ka tasakaalu huvides. Juhin veel tähelepanu sellele pisiasjale, et tekstiread on ühesuguse pikkusega. See parandab üldmuljet ning on kergesti saavutatav, kui kasutatakse arvutit tekstide paigutamisel lehele.

Nii võib eeltoodust näha, et "teema arenduse" parandamine on ka "esitluse" parandamine ja vastupidi. Selle sihikindel kasutamine suurendab kindlasti temaatilise eksponaadi hindamisel saadavat punktisummat.

Tekstid lehtedelt:

Esimene leht: Frederic Chopin sündis Zelazowa Wola's Poolas 1. märtsil 1810. Isa oli prantslane, ema poolatar. Juba 4-aastaselt alustas Frederic klavermänguga, 7-aastaselt trükiti tema esimene kompositsioon ja 8-aastaselt toimus tema esimene avalik esinemine. 1816-1822 võitis ta tunde tuntud muusikapedagoogi Adalbert Zywny'i juures ja hiljem oli Joseph Elsner Varssavi konservatooriumis tema õpetaja.

Teine leht:

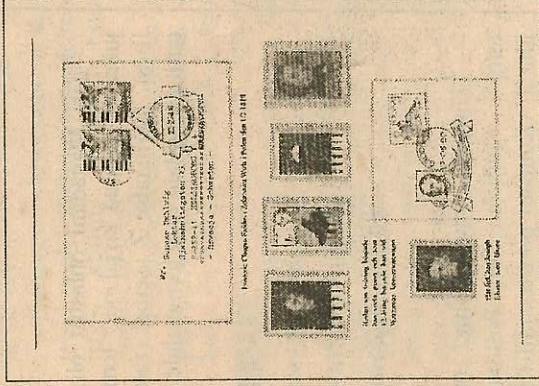
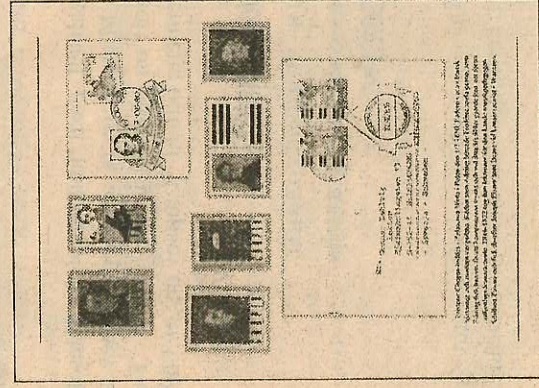
Frederic Chopin sündis 1. märtsil 1810 Zelazowa Wola's Poolas.

Juba 6-aastaselt mängis ta klaverit ja 12-aastaselt alustas õppimist Varssavi konservatooriumis.

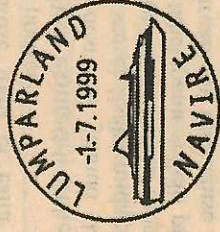
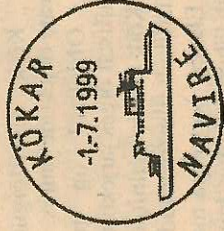
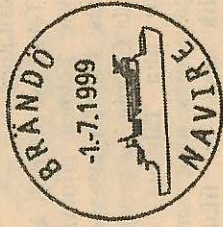
Siin oli tema õpetajaks Joseph Elsner.

Gunnar Dalvig

Rootsi Filatelistide Liidu ajakirjas "Filatelisten" nr. 6 - juuli/august 1999 (lk. 354-355) ilmunud artikli on tõlkinud **Elmar Ojaste**.

Ahvenamaal kolm uut
NAVIRE-templiit

1. juulil said Kõkar, Brändö ja Lumparland igatiks oma Navire-templi. Nende postkontorite kaudu minev laevapost tembeldatakse nüüd kontorite oma templiga.

Laevapostiks liigitatakse saadetisi, millised lähetaja on pannud posti laeval. Laeva personal võib (see pole kohustuslik) saadetise tembeldata ka oma templiga, ja toimetab saadetised erilises ümbrikus laeva saabumissadama postkontorisse. Laevapost tembeldatakse kontori navire-templiga ja kulgeb tavapäraselt aadressaadini.

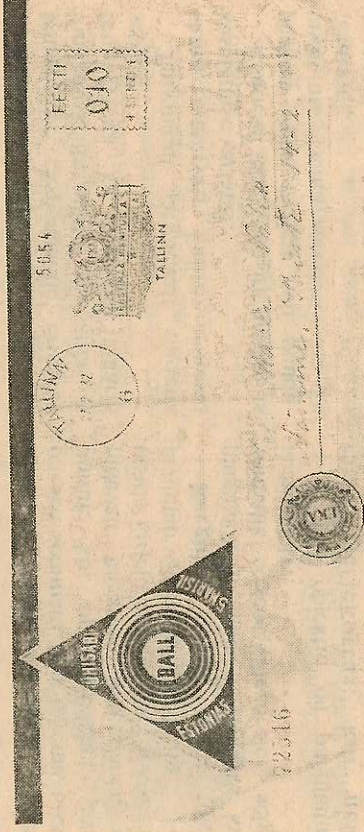
Ahvenamaal on nüüd viis navire-postkontorit. Lisaks eelpoolnimetatule Maarianhamina ja Eckerö.

SIIT NURGAST JA SEALT NURGAST

Ahvenamaa ATP tennis-väikepoogen ja tänavu 28. aprillil ilmunud nummenukud on "Ohjausviiva" andmetel võrdsustatud margivihikutega, kuna neid on võimalik mureda käepärasteks taskuformaadilisteks vihikuteks.

Möödunud aastal ilmus Ohjausviivas toodud tabeli järgselt maailmas 234 margivihikut. Kõige enam Inglismaal – 23 vihikut. Ka teisele kohale jäänud Rootsi on tuntud klassikalise vihikutemaana – sedapuhku 15 vihikut.

POSTI POOLT KASUTATUD (?) REKLAAMKLEEBIS

Tavaline EKA kiri 27. 2. 1932., millel "Ühisabi" reklaamkleebis. Kolmnurkse kleebise külje pikkus on 64 mm.

Meile on teada ja tuntud EW-i posti poolt kasutatud reklaamtemplid, samuti mitmesugused reklaam-, heategevus- ja suveniirmargid, mida võib leida postisaadetistelt. Templeite loojaks oli vastav postiasutus, seega on need õiguspäraseks filatelseks materjaliks. Margid, või muud kleebised aga mitte.

Üheks selliseks ürituseks mille puhul olid tellitud reklaamtemplid, oli "Ühisabi ball" 1933. ja 1934. aastal. Ühisabi balli reklaami tehti aga posti kaudu ka juba 1932. aastal. Siis ei olnud kasutusel mitte tempel, vaid erkpunane kolmnurkne kleebis, mis kleebiti ballielseil päevadel Tallinnas postisaadetistele. Mingil muul moel oleks raske selgitada tavalisele kindlustusagentuuri kirjale reklaamkleebise sattumist.

OKUPATSIOONIAJA TEMPLEID

Toimetajani on jõudnud kaks erinevat templit, mis on pärit ja otseselt seotud nõukogudeaja pahupooltega.

Kiri Magadani oblastist oli tavaliselt pärit küüditatutelt. Käesoleval juhul on tähtitud kirjal olev tempel Mjaundzast ja on hoopis erinev tavalisest. Normaalse Z asemel (zakaznoi) on püstlahtis tekst AVIA. Taolisi tähtiustempleid pole toimetajale varem ette tulnud. Kuupäev on 20.3.62.

ТАЛЛИНСКАЯ ТАМОЖНЯ.
Платёжные марки конфискованы
из оснований таможенного законодательства СССР.

Teine kiri, samuti tähtitud, on teele saadetud Eestimaalt ja saanud peale templi: "Tallinna Toll. Postmargid konfiskeeritud NSVL tolliseadustiku alusel." Kuupäev postitempilil 17.09.74.

Eesti margile pronksmedal

Nagano taliolümpiamängude postmarkide konkursil Prix Olympia 1998 hinnati Eesti marki pronksmedali vääriliseks. Prix Olympia kuldmedali võitis Jaapani ja hõbemedali Bulgaaria postmark, ühes Eesti Postmargi tegevdirektor Heldur Unt BNS-ile.

Eesti Posti Nagano postmark ilmus möödunud aasta 28. jaanuaril. Margi kujundas Vello Lillemets ja see trükiti trükikojas Vaba Maa.

Võitjate autasustamisceremoonia toimus Soulis Rahvusvahelise Olümpiakomitee 109. istungjärgul.

17. juunil teataski BNS et, Rahvusvaheline Olümpiakomitee tunnustas neljapäeval Soulis Nagano olümpiamängude puhul välja antud Eesti Posti postmarki.

Olümpiakomitee president Juan Antonio Samaranch andis Eesti suursaadikule Tokios Mark Sinisoole üle Eesti Postile antud autasu - VI Prix Olympia pronksmedali, teatas välisministeeriumi pressiesindaja BNS-ile.

Maaülituse IBRA 99 eestlaste tulemused

Shifara Hindrekson "Eesti- ja Liivimaa postiteede areng kuni 1800" - suur vermeil (88 p).

Ants Linnard "Revali posti ajalugu 17.-20. sajandil" - suur vermeil (85 p).

Pekka Erelt "Eesti. Postitsensuuri ajalugu 19.-20. sajandil" - vermeil (80 p).

Ants Kulo "Tempel- ja maksumargid Eestis 1918-1944" - suur hõbe (79 p).

Maili Linnard "Otepää postiajalugu 1795-1995" - hõbetatud pronks (66 p).

Ajakiri "Eesti Filatelit" - hõbemedal (73 p).

Postimuseumi Sõprade Seltsi koosolek Kärdlas

10. juulil 1999 toimus Hiiumaal Kärdlas Estonia '99 raames Postimuseumi Sõprade Seltsi üldkoosolek. Koosoleku päevakorras oli aruanne eelmise aasta tegevusest, põhikirja muutmine ja uue juhatusese valimine. Seltsi esimees Rudolf Hämar esines lühikese selgitusega eelnenud aasta tegevusest, kusjuures ta oli sunnitud tõdema, et olulist tegevust ei toimunudki. Kõneleja tõi põhjuseks asjaolu, et seltsi ei saanud

registreerida, kuna juhatusel liikmeid polnud võimalik notari juurde kokku saada, kuna need elavad mitmes riigis. Siit tulenes ka ettepanek muuta põhikirja, mis vähendaks juhatusel liikmete arvu kolmele. Üldkoosolek kiitis selle ettepaneku heaks. Edasi tehti ettepanek valida kolmeliikmeline juhatus koosseisus Pertti Hujala (esimees), Velvo Laas (aseesimees), Ants Linnard (laekur). Ka see ettepanek kiideti ühehäälselt heaks. Uue juhatusese esimeseks ülesandeks tehti seltsi registreerimine ja tegevuskava koostamine. Uus juhatus on lubanud mõlemad ülesanded sügiseks täita.

Aive Küng
Postimuseumi juhataja

Erikujundusega kalendertempel Heltermaal

20. juulil võitis Läänemaa Postikontor kasutusele erikujundusega kalendertempli Heltermaa sadamas. Templi kujundas Riho Luuse.

Selgituseks templi motiivile Lugu sai alguse Heltermaa sadamas, kus "Progressi" kapten, nähes kord tiht meest puikleva kitsega sadama poole tulevat, laevaga tagasi kai äärde sõitis. Mees aga teatanud, et ta tahunud ainult oma kitsale laeva näidata. Kapten pidas seda narrimiseks - tema sõitku sadamasse, et kits laeva näeks - ja kaebas mehe Käina valla kohtusse.

Kohus oli tõsise raskuse ees ning otsustas mehi lepitada. Kapten ostku liigid, kitseomanik aga rääkigu üks ehtne hiuu lugu - selline oli lepitav ettepanek, millega mõlemad pooled ka nõustunud. Jutustatud lugu oli "See va Käina valla kohus".

Eelolev tekst pärineb H. Jalasto raamatust "Hiiumaa", Tallinn 1960, lk. 43-44.

"Progress" oli möödunud sajandi teisel poolel Rohuküla ja Heltermaa liinil sõitma hakanud esimese aurulaeva nimi.

Traditsiooni on jätkatud ka tänapäeval ning liinile tulevaid uusi laevu on Heltermaa sadamas kitsesga tervitatud. Kuna kits on õigeaegselt kohal olnud, siis tänapäeva kaptenitel pole olnud vajadust kitsale raudlaeva näitamiseks sadamasse tagasi pöörduda ja kitseomanikuga kohut käia. Viimane uue laeva tervitamine toimus määdnud aasta detsembris, kui liinile asus senistest palju suurem laev "Ofelia".

Tegijal juhtub mõndagi

Eesti Posti välja antud Olustvere mõisa margi tegemise juures on trüki- ja kura käme olnud ja margiploogna ülaserva mõned eksitused sepsitunud. Nimelt on ploogna ülaservas peale margi tellimismumbri veel iga vertikaalse margiriba rahaline maksumus, mis trüki- ja pahareti mahitusel sekkord mitte tegelikkusele ei vasta, sest ploognatele trükitud summad sobiksid suurepäraselt 25 - margilisele 3. 60 nominaaliga ploognale, mitte viiekümnelisele ploognale, mida Olustvere mõisa mark aga paraku on.

Lugu tuli ilmsiks Tartu Postikontoris, kui muuseumi kogu jaoks marke ostes sidejaoskonna asejuhataja poolt kokku arvatud summa asjaosalistele väiksemana tundus kui olema pidanuks. Postipreili tõdes ehmatusena, et oli kogu hommiku kassadele marke poole väiksema summa eest väljastanud kui õigus, ning tõttas kiiruga vahesummasid sisse kasseerima...

(Postimuseumi suuline pärimus)

Hinnad kirimalepostkaardile

Eesti Posti peadirektor kehtestas alates 29. märtsist alljärgnevad tariifid:

1. Vabariigisisene tähtitud kirimalepostkaart 4,00 krooni
2. Rahvusvaheline tähtitud kirimalepostkaart, olenemata saatmise viisist (lennu- või maapost) ja tsoonist 7,00 krooni.

Tariifid on käibemaksuvabad.

Postisarv 1999, nr 4 (50) lk 2

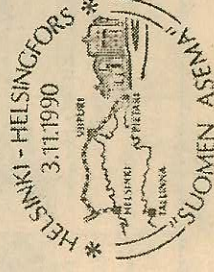
Eesti Filatelitit uus juhatus

Eesti Filatelitit aastakoosolekul 10.3.1999 valiti uuesti esimeheks Pertti Hujala. Juhatusse jäid veel Ragnar Graefte, Esa Mattila, Timo Verho, Väino Karmi ja Seppo Arvelin.

Liikmemaksuks kinnitati 40 marka.

Üks ESTICA tempel

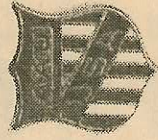
varasemast ajast.

SPORDIFÖDERATSIOONIDE MÄRKE

Spordimaailmas on olnud tavaks, et igal endast lugu pidaval spordiklubil ja erialaliidul on oma embleem ja vastav rinnamärk.

Võtame esmalt vaatluse alla kergejõustikuliidud.

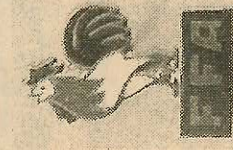
Üks põlisemaid ja tuntumaid on USA kergejõustikuliidu (AAU) kahevärviline (valge-sinine) näpitskinnitusega märk. Hiljem lisandus ka punane värv.

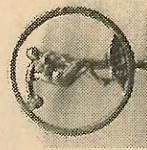
Euroopa riikidest tugevaima saksamaa kergejõustikuliidu (DLV) märk on kollasest metallist tavalise nõelkinnitusega.

Vahepeal igasuguste dopingute toel hiilanud Saksa Demokraatliku Vabariigi kergejõustikuliidu (DVFL) märk oli samuti nõelkinnitusega. Värvid: valge ja helesinine.

Prantsusmaa kergejõustikuliitu (FFA) esitab Gallia kukk maa lipuvärvides – punane, valge, sinine. Näpitskinnitus.

Soome kergejõustikuliidu (SUL) traditsiooniline märk on kollasest metallist ringis olev kettaheitja. Nõelkinnitus.

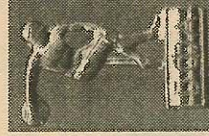
Ka Rootsi kergejõustikuliit on oma märgile valinud kettaheit. Sinine ring kollasest metallist põhjal. Nõelkinnitus.

Norra kergejõustikuliidu (NFIF) märgil on nimetuse esitähed mustal põhjal. Valge metall, nõelkinnitus.

Eesti (NSV) Kergejõustiku-föderatsioonil oli kasutusel juubeliks tehtu märk, millest esimene anti välja 50.a. juubeliks 1959. Ja teine 70.a. juubeliks 1979. aastal. Valgest metallist oli tavamärk. Punase emailiga kollasest metallist märki kasutati teenetemärgina.

Päris sarnane oli ka Bulgaria kergejõustikuliidu märk, kuid alarvis olid aastanumbrite asemel nimetuse esitähed (BFA).

Tagasihoidlikum oli Shveitsi – värvid punane ja must valgest metallist põhjal.

Ja Poola kergejõustikuliidu (PZLA) märgid. Valge-punane värv

kollasel metallil. Mõlemad märgid nõelkinnitusega.

Omaette föderatsioon ja ka märk on Soome võistluskäimise liidul (SKäv UL). Valge metall, nõelkinnitus.

Valge-karmiinpunane email kollasest metallist põhjal on Läti kergejõustikuliidu (VF) odaviskaja kujutisega märgil. Nõelkinnitus.

Lisame juurde veel mõned Eesti spordialaliitude märgid varasemast ajast.

Eesti NSV Ratsaspordiföderatsioon. Must-punane-valge email kollasel metallil. Nõelkinnitus.

Eesti Vibuspordi föderatsioon. Oksüdeeritud kollane metall. Nõelkinnitus.

ENSV Motopordiföderatsioon. Kollane metall osaliselt oksüdeerituna. Kaks korrust. Nõelkinnitus.

Järg lk. 12

Algus eelmisel leheküljel

Eesti Jalgpalli föderatsioon.
Oksüdeeritud kollane metall.
Noelkinnitus.

Eesti NSV Lennuspordi
föderatsioon. Kahekorruseline email-
märk. Karmiinpunane kollasel
metallil. Kruvikinnitus.

Eesti Sportvõimlemise Föderat-
sioon. 3-värviline email valgest või
kollasest metallist põhjal. Noel-
kinnitus.

Eesti Suusaspordiföderatsioon.
Valge oksüdeeritud metall. Süda-
mikus sinine emailpõhi. Noel-
kinnitus.

Ennesõjaaegsetest on võimalik
näidata:

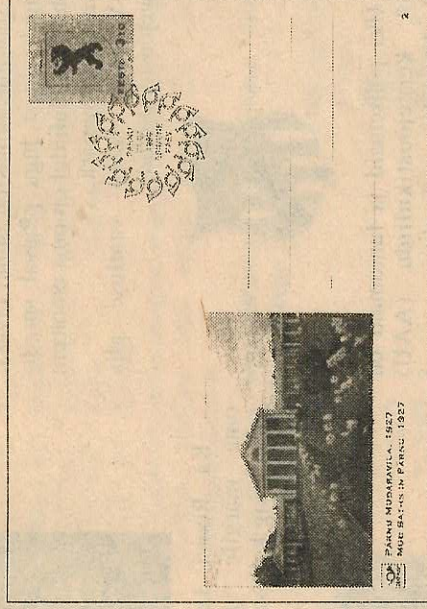
Eesti Veespordiliidu(EVL) valgest
oksüdeeritud metallist noel-
kinnitusega märki ja

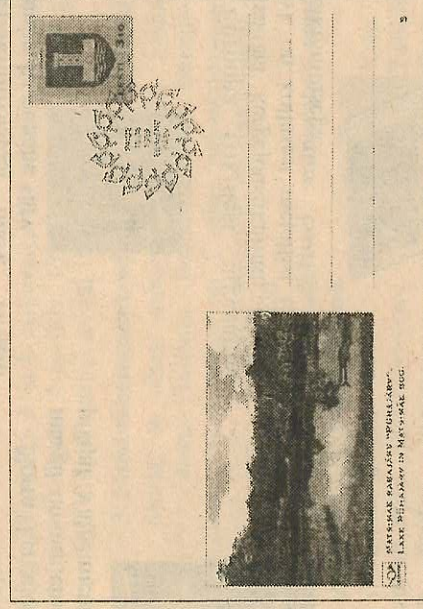
Talveliidu märki. Valgest
metallist minisusuk. Noelkinnitus.

J.O.

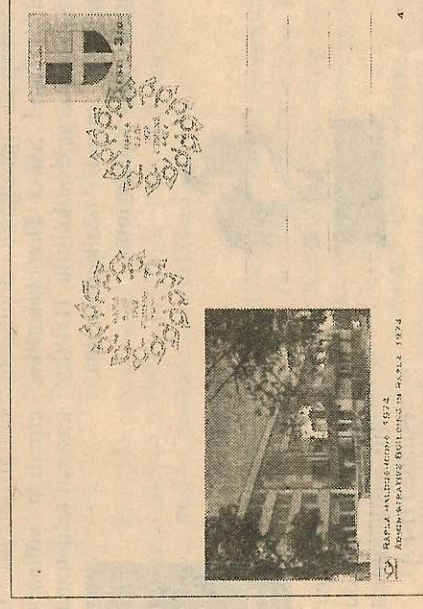
Tänavused uued tervikpostkaardid

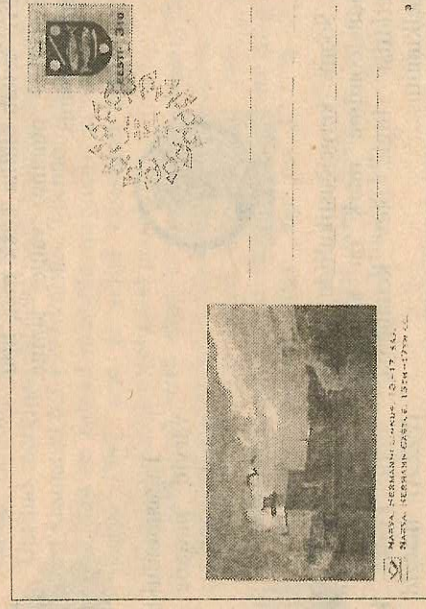
Pärnu
mudaravila.
1927.

Matsimäe
rabajärv.
"Pühajärv".

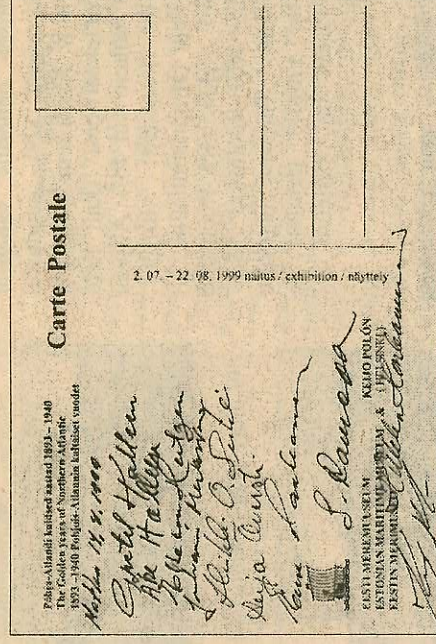
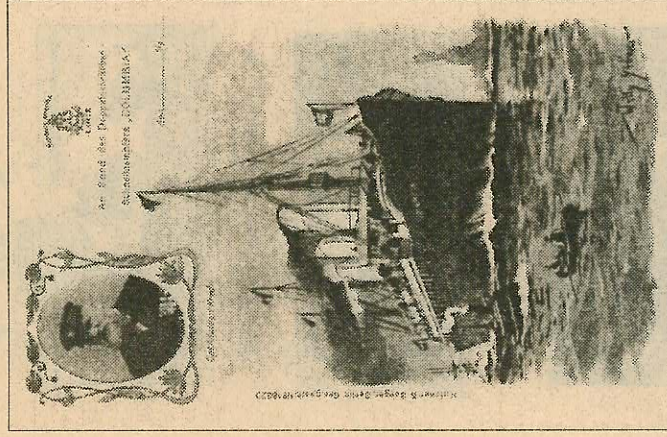

Rapla
haldushoone.
1974.

Narva,
Hermanni
linnus. 13.-17.
saj.

POSTKAARDINÄITUS MEREMUUSEUMIS

Näituse puhuks välja antud postkaart. Autogrammid kuuluvad näitust külastanud "Apollo" grupi liikmele.

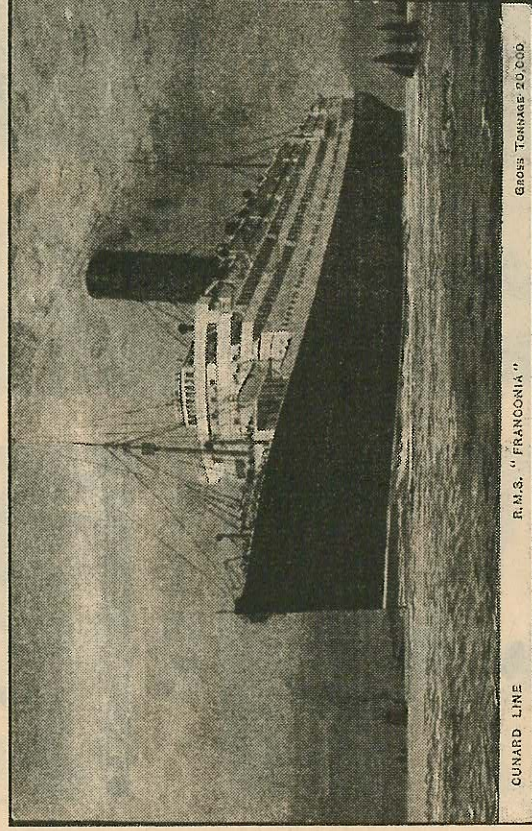
Ligi kaks kuud 2.07. – 22.08. 1999. oli Eesti meremuuseumis üleval soomlase Keijo Poloni postkaardinäitus "Põhja-Atlandi kuldse aastad 1893.-1940."

Näitus oli koostatud tolleaegsete reisilaevade postkaartidest ja selle maht oli 37 stendi. Lisaks veel viis vitriini samaaineliste trükistega. Aga mitte maht ei olnud see, mis näituse eriliseks tegi, vaid see põhjalikkus ja igakülgne taustteave, mis kaanes kõigi esilepandud postkaartidega. Tekstis oli kajastatud iga esilepandud laeva elulugu ehitamisest kuni lammutamiseni, kõigi vahepealsete omanikuvahtuuste ja ümbernimetamisega, rääkimata laeva tehnilistest andmetest ja muust informatsioonist kuni menüükaartideni välja.

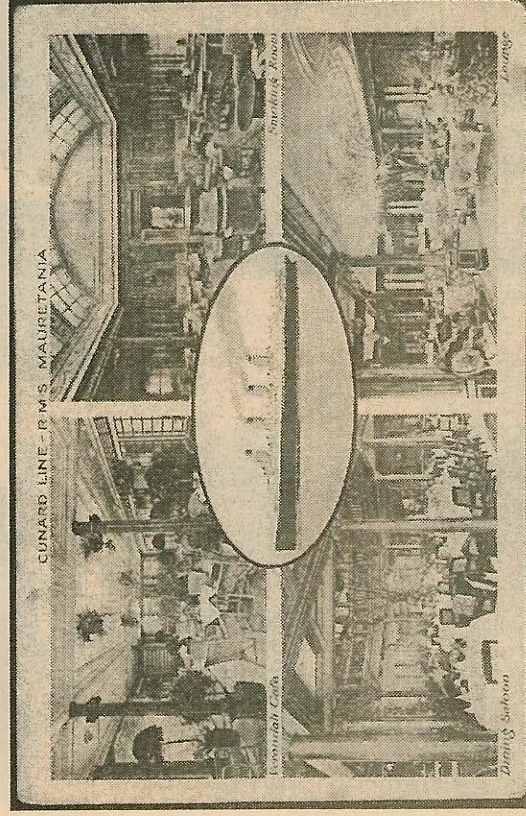
Keijo Polon on Soome suurima postkaardikogujate ühingu "Apollo" liige. Ta on esinenud oma personaalnäitusega Eestis ka varem. Loodame, et ka see näitus ei jää mitte viimaseks. Innukal kollektsionääril on veel muidki teemasid tagavaraks.

Toimetust lisab ajastu illustatsiooniks omalt poolt ka kaks vastavat laeva-postkaarti.

"Apollo" postkaardiühingul on olnud ka pikaajalised sõprussidemed Tallinna kogujate klubiga "Hõbevalge", kes teadupärast möödunud aastal tähistas oma 10. aastapäeva.

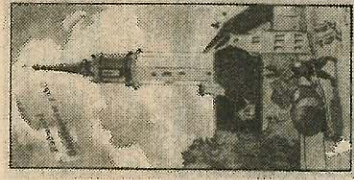
R.M.S. "FRANCONIA" – tonnaaz 20 000.

R.M.S. "MAURETANIA" – EHITATUD 1906. Oli 22 aastat Sinise Lindi omanik (Sinine Lint anti kiiremale Atlandi ookeani ületajale).

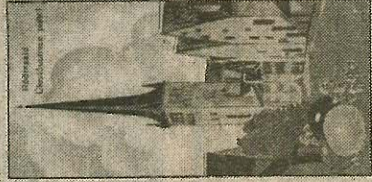
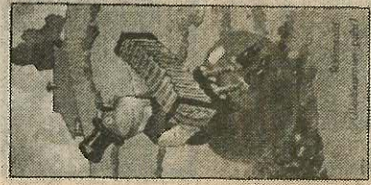
KAS ON NÜÜD KÕIK?

Toimetusel õnnestus vahepeal leida loodetavasti kõik puuduvad eksemplariid R. Kiviti seni loetlemata mini-lihavõttekaartidest (kui neid tõesti pole rohkem kui 48.). Allpool lisandunud kaardid: number, kirjeldus, kuju (H-horisontaalne, V-vertikaalne) /tekst (RK-Rõõmsaid Kevadpühi, RÜP-Rõõmsaid Ülestõusmise Pühi). Tulevase tegevuse huvides on kõigile pandud ka number (varem oli loetletud 33 eksemplari).

34. Jänkupaar munakäru lükkamas. V/RÜP

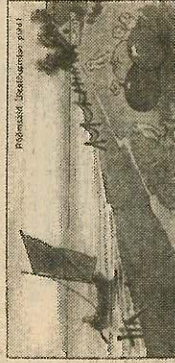
35. Jänku munakäruga kiriku ees. V/RÜP

36. Löödspillimängija. V/RÜP
37. 3 muna Oleviste ees. V/RÜP

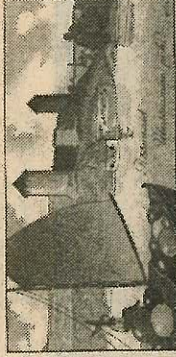
38. Jänkumammi korvi ja pupase varjuga. V/RÜP

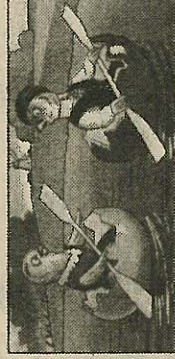
39. Purjepaat randumas. H/RÜP

40. Tallinna sadamas. H/RÜP

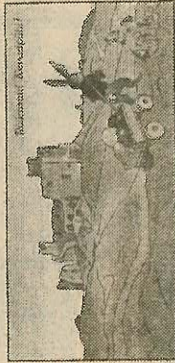
41. Jaanilinn. H/RÜP

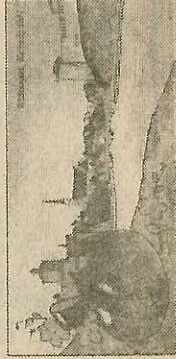
42. Aerutajad. H/RK

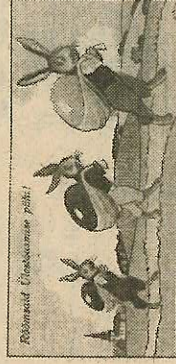
43. Kahejänku rakend. H/RK

44. Munavanker varemele ees

45. Narva. H/RK

46. 3 jänkut munaga. H/RÜP

47. Kiikumas. H/RK

48. 3 muna koos jaanililledega rannal. H/RK

Läti postkaardil Soome keel

Vanade Läti kunsti-postkaartide seast torkas silma Janis Rozentali ema ja lapse teemaline värvitükis kaart. Kaardi nimetus "Ema" on esiküljele trükitud kolmes keeles: läti (māte), prantsuse (la mere) ja soome (äiti) keeles.

Māte
La mère
Äiti

Kaart pole postis kulgenud, kuid on arvatavasti välja antud enne 1940. aastat.

Huvitavaid postkaarte

Huvitav, et veel neljakümne aastal oli Eestis õnnitluskaartide trükitud saksakeelne õnnitlustekst "Fröhliche Ostern!" Ja seda veel puht-eestiteemalisele postkaardile. Kas oli see ehk mingi eritiraaz Saksamaal toimuva näituse tarbeks? Postitempel näitab 28.03.1940.

*

Tsaariajal AS Granbergi poolt Stockholmis trükitud Jalta piirkonna vaatekaardil on tekst: "Vaade Jaltale Pendi külast". Taoline kohanimi kõlab väga sedamoodi, nagu oleks selle nime pannud kohalikud eesti asunikud.

Postkaart on välja antud N. Senjonovi poolt Jaltas enne 1905. aastat.

FILATEELIASÜGIS 99

Eesti filateeliaaasta on selles suhtes erilaadne, et meil on peaarhiv juulikuul, millal toimub meie aasta tippündimus ESTONIA näitus.

Kui möödunud aastal elavdas sügisperioodi kuujaline kolmiknäitus: "Hõbevalge juubelinäitus, Postipoisi paunast ja Soome "Eesti Filateliste" näitus, siis tänavu ei ole Tallinna kandist midagi kuulda.

Ainsa sügisüritusena on kalendris Hiiu Kogujate Seltsi traditsiooniline Dago, mis tänavu on kavandatud temaatilise filateelia näitusena. Dago ei ole aga olemasolevate stendide vahesuse tõttu mõeldud osavõtuks laiale üldsusele.

Eestmaa filateeliahuvilisele lähimaks käepäraseks näitusekülastuspaigaks on Soome, kuna Lätis ja Venemaal pole samuti midagi vaadata.

Soome tänavune filateeliasügis on seevastu rikkalik. Juba 24.-26. septembrini on Turu messikeskuses põhjamaade tippnäitus NORDIA 99 ja vaid poolteist kuud hiljem 12.-14. novembril Tampere Pirkkahallis TAMFILA.

Vahepeale mahuvad veel 24. oktoobril Järvenpää Harjula-Tapahtuma ja 5.-7. novembrini postmargimes Helsingi Messikeskuses. Väiksemaid üritusi on aasta lõpukuudel pea igal nädalavahetusel.

Seea margad kotti ja laevale!

-n-n

Tutvustame kirjandust

Filatelisti 6/99

Ajakirja avamisel torkavad esimesena silma ENGERSI (Norra) oksjonireklaamilt 3 Elva ja 1 Otepää mark ning info, et müügile tuleb hajutatuna terve Eesti näitusekogu. 8. leheküljelt naeratab vastu meie oma president meile tundmatult aga kirevalt-rikkalikult Euroopa-ümbriskult. Allpool on järjekordne hoiatus: ka Ukraina/Krimm on omale saanud linnuteemalise libamarkide seeria.

Leheküljel 12 tutvustab Jukka Sarkki Ants Kulo värsket maksu-markide kataloogi.

8 lehekülge võtab enda alla PHILEXFRANCE 99 ülevaade, kust Soome sai ühe suure ja kolm väikest kulda.

Üldse jagati Pariisis välja 158 kuldmedalit, neist 47 suurt. Seega ainuüksi kuldmedalikogudega põhjalikumaks tutvumiseks ei oleks jätkunud aega. Näituseraamide koondrivi üldpikkus ulatus aga 6 kilomeetrini. Näitusehalli kõigile pindadele oleks mahtunud 20 jalgpalliväljakut.

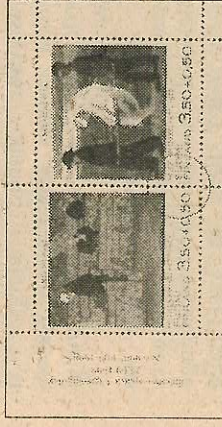
Kuigi sissepääs ka midagi maksis (ca 71,5 eesti krooni), oli külastajaid üle 300 000. Kui aga arvestada, et kohal oli ka 160 postmargiäri ja 140 postivalitsust, jätkus kõigile tegevust. Kogu "peo" maksis kinni Prantsusmaa Post. Maksumuseks hinnati 6 miljonit dollarit.

Veel mõned killukesed pikkadest kirjeldustest, mis tasub meelde jätta:

8 näitusele saadetud kogu jäi vastu võtmata uute rangemate FIPI nõuete tõttu. Kui FIPI näitusel on saadud alla-kaheksastilise koguga suur verimeil, tuleb see ühe aasta möödumisel FIPI näitusel osalemiseks esitada juba 8-stendilisena.

Samuti jäid hindamata kõik ülesantud arvutileheküljed ja -programmid.

Taskuvargad ja tänavaröövidki on ka Pariisis täiesti reaalne ja igapäevane oht.

Soome uued Pro Filatelial margid 24. septembril ilmuvast margivihikust. Mõlema maali autoriks on Hugo Simberg (1873-1917).

TUTVUSTAME KIRJANDUST

REFS Estonia. **EESTI FILATELIST 99.** Toimetaja Pekka Erelt. Tallinn. 183 lk.

Järgkordne aastaraamat ilmus küll alles tänavu, kuid kuulub nii valminud käsikirja, kui väljandmisgraafiku kohaselt 1988. a. arvele. See celdab, et juba järgmisel aastal võiks oodata 38. numbrit. Tore oleks.

Sisukorrast leiame 12 nimetust artikleid. EFL artikkel "Mõisaküla margi ekspertiis" käsitleb konkreetset juhtumit, kuid manitseb meid ka midagi kiiresti ette võtma, et ei tekiks ühe ainsa eksperti monopoolset seisundit, kes kõigele lisaks asub ka välismaal. Väga teretulnud on järgmine – P. Erelti ja A. Linardi ühisartikkel: "PERNAV" templiga kirjad Eesti arhiivides. Taolisi koondregistreid oleks meil vaja kõigi Eesti filateeliaharulduste kohta. See vältiks muuseumivara "eksimise" väljaspoole ja annaks tuge "uustoodangu" avastamiseks.

Ka järgmised neli artiklit on filatelistile praktilises tegevuses väga vajalikud, kuna vastavat informatsiooni on seni olnud väga napilt või on see täiesti puudunud.

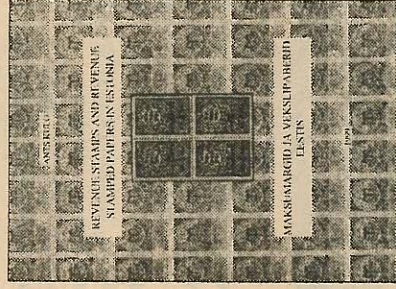
P. Erelti "Eesti visiitkaart viiejalgne lõvi" ja T. Kaalepi artikkel on hoopis teise suunitlusega. Esimeses oleks siiski, pealkirjale vastavalt, oodanud viiejalgse lõvi kohta midagi konkreetset. Kasvõi sedagi, milliste nominaalide puhul seda esineb.

Järgmised kolm artiklit on suureks ja väärtuslikuks panuseks üleminekuaja ületembeldustoodangu fikseerimisel, kus on veel palju valgeid laike. Et selle tööga on vaja kiirustada, näitab kurb tegelikkus: üheksast aastaraamatu autorist on ainsa aasta jooksul tänaseks kaks meest meie hulgast lahkunud.

Võib heameelega tõdeda, et Eesti Filatelist on õigel teel ja nr 37-ga on fõsifilatelisti riulis üks hea abimees.

Järgmisse numbrisse ootaks aga ka vana traditsiooni jätkumist – varemavaldatud registre täiendusi. Usun, et sellelaadseid tähelepanekuid on olemas paljudel.

Ants Kulo. MAKSUMARGID JA VEKSLIPABERID EESTIS. Tallinn 1999. 94 lk.

Alles mõned aastad tagasi rehabiliteeriti FIP-i poolt tempelmargid, seetõttu on tavakogujal väga raske olnud tempelmargide seas orienteeruda. Inglismaal aastaid tagasi ilmunud Barefooti kataloogid "Balti maksumarkidest olid selleks ajaks hajunud üle maailma, kui meie raudse eesriide tagant välja jõudime.

A. Kulo koostatud kataloog haarab Eesti alal käibel olnud riiklikud ja ka kohalike omavalitsuste maksumargid, kuid ei kata kogu möödunud perioodi. Valgustamata on nõukogude okupatsioon ja pea täiesti Tsaari-Venemaa periood.

Väga positiivne on see, et autoril on õnnestunud varasemaid uurimistulemusi võrdlemisi palju täiendada. Täiuslikkusest on loetelu siiski ka autori poolt haaratud perioodi kohta veel kaugel.

Maksumarkide sõbrad jäävad ootama samalaadseid väljaandeid tsariaja, nõukogude perioodi ja asutuste-organisatsioonide maksumarkide kohta.

Omaette julgustikk on olnud kõigile kataloogis loetletud maksumarkidele hinna määramine. Võib öelda, et see on autoril enam-vähem õnnestunud. Siiski on mitmeid kohti, kus markide vahelised hinnaproportsioonid on paigast ära.

LUGUPEETAVAD LUGEJAD!

Meil on hea meel teatada, et käesoleva numbriga täitub Hiiju Kogujal esimene juubel – "50". Läheneb on ka teine tähtpäev – käesoleva aasta lõpuks on ajaleht ilmunud regulaarselt 10 aastat.

10 aastakäiku on sobiv kogus kokkukõitmiseks. seepärast teatame, kui kellegil on jäänud mõni number vahepealt või eest puudu, neid on praegu veel võimalik välja lunastada toimetusest (a 8 krooni).

Ühtlasi teatan, et seoses juubeliga, on aasta lõpuni kehtiv sooduspakkumine – 10 aastakäiku 400 krooni eest (koos koju-saatmisega kodumaale).

Lugupidamisega toimetus.

KUULUTUSED

Otsin kõike ebatavalist ja imelikku postiajaloo alalt Eestist ja Lätist kuni 1999. aastani, Jugoslaaviast, Poolast, Tsehhist ja Ungarist 1914.-1945.a., Venemaalt kuni 1920.a., Ukrainast 1918.-1920.a.

Kõik asjad peale tavakirjade ja postkaartide ja ka need, kui nad on saadetud väljapoole Euroopat.

Huvitatule saadan täpsema nimekirja. Vahetus või ost sularaha eest. Pakkumine soovitav koos koopiatega esemetest.

A. Leppä. Box 1811,
B-1000 Brüssel BELGIE.
Tel. 32-2-6724669.

E-mail: august.leppa@skynet.be

*

Soovin osta järgmisi ENSV aegseid tervikumbrikke:

487 03.07.57. Tallinn (1961.a. ületrükk).

1039 9.07.59. Tallinn. Viru värav (1961.a. ületrükk).

1561 17.05.61. Haapsalu.

Sanatoorium (roheline paber, vesimärgiga).

Eo Vaher. Clafford Lane
MELVILLE, NY 11747 USA

Toimetaja Jaan Otsason

Toimetuse aadress:
92301 Pühalepa, Palade.
Tel.: (246) 94 494

Trükitud AS Tareste trükkikojas.
Tellim. nr. 17. Trükiarv 800

Hind 16 krooni